ANKARA TİCARET BORSASI Basın Bürosu

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

1 Ekim 2020 Perşembe

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

1 Ekim 2020 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Silifke-Mut Devlet Yolunun 11+500.00-12+000.00 Kilometreleri Arasında Meydana Gelen Heyelan Sonrasında Bölgedeki Çalışmaların Bir An Önce Tamamlanarak Yolun Trafiğe Açılması Amacıyla Bazı Taşınmazlar ile Üzerlerindeki Müştemilatın Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3035)
- Hatay İli, Antakya İlçesi, General Şükrü Kanatlı Mahallesinde Bulunan Bazı Taşınmazların Tarihi Önemi Haiz Bazı Yapıların Turizme Kazandırılması Amacıyla Hatay Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3036)

YÖNETMELİKLER

- Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer Tehdit ve Tehlikelere Dair Görev Yönetmeliği (Karar Sayısı: 3033)
- Coğrafi Bilgi Sistemi Uzmanlığı Yönetmeliği (Karar Sayısı: 3034)
- Etil Alkol ve Metanolün Üretimi ile İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Disiplin Kurulları ve Amirleri Hakkında Yönetmelik
- İstanbul Medeniyet Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Kafkas Üniversitesi Yaşam Bilimleri ve Teknolojisi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Kapadokya Üniversitesi İhale Yönetmeliği
- Sanko Üniversitesi İhale Yönetmeliği

KURUL KARARLARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 30/09/2020 Tarihli ve 9579, 9580 ve 9581 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 22/7/2020 Tarihli ve 2017/28013 Başvuru Numaralı Kararı

Anayurt Sayfa: 3

'YEP çerçevesinde yolumuzu çizmeliyiz'

ANKARA (Anayurt)- Ankara
Ticaret Borsasi (ATB) Yönetim
Kurulu Başkanı Faik Yavuz, Hazine
ve Maliye Bakanı Berat Albayrak
tarafından açıklanan Yeni Ekonomik
Program (YEP) ile ilgili bir değerlendirme yaptı. ATB Başkanı Yavuz,
"YEP çerçevesinde ilerlediğimiz sürece, dünyanın geri kalanından pozitif ayrışacağımıza inanıyorum" dedi.

Yavuz yaptığı yazılı açıklamada su görüslere ver verdi:

"Dünya genelinde yüzbinlerce kisinin havatını kavbettiği, milvonlarca kişinin işsiz kaldığı bir buhran döneminden geçmekteyiz. Belki de asırlar sonra bile konuşulacak ders çıkarılacak bu dönemin etkileri ancak yıllar sonra tam olarak anlasılacak. Bu zorlu süreçte, destek ve teşviklerin de etkisiyle mümkün olan en az düzeyde zarar görerek ilerlemeye devam ediyoruz. Bu desteklere ek olarak, ayakları yere basan, titizlikle hesaplanmış bir ekonomik model olan YEP cercevesinde hareket edersek, dünyanın geri kalanından pozitif ayrışığımıza inancım tam. Türk iş dünyası olarak, bize düşen, atılan doğru adımları desteklemek ve belirlenen hedefler doğrultusunda var gücümüzle çalışmaktır."

Zafer Gazetesi Sayfa:1

Ankaralı işinsanlarından Yeni Ekonomi Programı'na destek

M HABER MERKEZÎ

GEÇTIĞİMİZ gün Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak terafından aşiklarınan "Yeni Ebonomi Programı'na (YEP) Ankarak işinsanlarından da destek gedi.

GGYD BAŞKANI ALLIOĞLU: YEP, YAPISAL REFORMLARLA DESTEKLENMELÎ

Genç Girişim ve Yönetişim Derneği (GGYD) Başkanı M.Nezih Alhoğlu ise, yeni planın hem ekonomik reformlar, hem de ekonomi diss yapısal reformlarla desteklermesi gerektiğini söyledi. Alkoğlu, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından açıklarıan Yeni Ekonomi Programi (YEP)'nin, Türkiye'yi aynı zamanda Cumhuriyet'imizin 100. yılı olan 2023 yılı hedeflerine taşıyacağına inandiklarını söyledi. Salgın sürecinin sancılarının devam ettiği bir dönemde açıklanan üç yıllık yol haritasının hayırlı olması dileğinde bukunan Başkan Altoğlu, "2022 yılı için konulan yüzde 5 enflasyon hedefi ile cari dengenin kapanması yönündeki hedefin, yeni programda salgın nedeniyle 2023 yılına ertelendiğini görüyoruz. YEP'te 2021 için yüzde 6'ya yaklaşan büyürne beklentisi disa da pandemi etkisiyle bu oranın yüzde 4 civannda olacağını tahmin ediyoruz" dedi. Bakan Albayrak tarafından apiklanan programın girişimciliğe, üretime, yatırıma; kısacası ülke ekonomisinin belkemiği olan deel sektöre odaklanmasının önemli bir adım olduğunu da vungulayan Başkan Alleğlu, "Desteklenen KOBlifer, sürdürülebilir yüksek büyümenin anahtandır. Özel seklötini eli ne kadar göçlü olursa yatırım, üretim ve istihdam artışı da o kadar fazla olur, kutma duğeri yüksek ürünler üretilir, hıracatı beklentiler ve hedefler aşılır. Yoni planda ihracat ve e-licanet artışına dönük hedefler de bu aşıdan son derece önemli" diye konuştu.

OSÍAD BAŞKANI EKİNCİ: "ÜRETİME YÖNELME VURGUSU SEVİNDİRDİ"

OSTÍM Sanayici ve Işinsanlan Demeği (OSİAD) Başkanı Süleyman Ekinci de, açıklarıan programda insaat ve tüketime değil de üretime yönelm olacağına dair vurgulann sanayici açısından memnuniyet ve rici olduğunu söyledi. Yüksek katma değerli ürünlere odaldanılmış olmasırıı, sağlık sektöründeki yerlileşme çabalannı, sözleşmeli tanım ve girdi finanamanı ile çıda fiyatlarında istikrar sağlanacağının belirtilmiş olmasını, OSB desteklerini değerli bulduklarını belirten Ekinci, "Turizmin 12 aya yayılarak farklı destinasyonların canlı tutulması teşvik edici. Pandemi sürecinde turizm sektörü çok ciddi zarar görmüştü" dedi. Pandeminin ortaya çıkardığı olumsuz şartlarda mücbir sebeplerden dolayı ötelenen SSK, KDV ve stopaj bedellerinin ödeme zamanının geldiğini hatırlatan Ekinci, "Bu ödemelerle ilgil olarak da yeni bir düzenlerin yapılmasını temenni ediyoruz" diye konuştu.

ORSİAD BAŞKANI ÇAMUR: YENİ EKONOMİ PROGRAM İÇİN BİZ DE ÜZERİMİZE DÜŞENİ YAPACAĞIZ

OSTIM Organize Sanayi Biölgesi Sanavici İsadamı ve Yöneticileri Demeği (ORSİAD) Yönetim Kurulu adına bir açıklama yapan Başkan Levent Çamur, 'yeni dengeleme, yeni normel' ve 'yeni ekonomi' ana temasıyla hazırlarıan YEP'in güçlü bir kalkınma planı sunduğunu söyledi. YEP'te ortaya konulan neredeyse tüm planların dikkat çekici olduğunu ancak özellikle sanayi kesimini ilgilendiren konularin heyecan verici olduğunu flade eden Başkan Çamur, şöyle devam etti: "Ankaralı sanayiciler olarak öteden beri savunduğumuz konular: katma değerli üretim, yüksek ihracat ve yüksek ledihdam. Türk ekonomisinin sürdürülebilir büyürne trendine girebilmesinin öncellikli kuralı bunlar. Sayın bakanımız tarafından açıklanan yeni programda bu ûç başlığa da yoğunlaşılacağını görmek memnuniyet verici. Yine ihracat odeliti Yeni Ekonomi Programı'nın üretici ve yatırımcının yurtdışı pazarla buluşmasında önemli rol oynayan Türk Eximbenk ile Türkiye Kakınma ve Yatırım Bankası gibi kuruluşlara yeni misyonlar yüklediğini, krediye erişim anlamında yeni atılımlar yapılacağını görmek de memnuniyel verici..."

ATB BAŞKANI YAVUZ: "YEP ÇERÇEVESINDE YOLUMUZU ÇİZMELİYİZ"

Ankara Ticaret Bonses (ATB)

Yönetim Kurulu Başkanı F YEP perpevesinde ilerlediğimiz sürece, dünyanın geri kalanından pozitif ayngacağımıza inanıyorum' dedi. Yavuz yaptığı yazılı apklama da şu görüşlere yer verdi: "Dünya genelinde yüzbinlerce kişinin hayatını kaybettiği, milyonlarca kişinin işsiz kaldığı bir buhran döneminden geçmekteyiz. Belki de asırlar sonra bile konuşulacak ders çıkanlacak bu dö nemin etkileri ancak yıllar sonra tam olarak antaşdacak. Bu zorlu süreç te, destek ve tegvilderin de etkisiyle mümkün olan en az düzeyde zarar görerek ilerlemeye devam ediyoruz. Bu desteklere ek olarak, ayaklan yere basan, titizlikle hesaplanmış bir ekonomik model olan YEP gergevesinde hareket edersek, dünyanın geri kalanından pozitif ayrışığımıza inancım tam." dedi.

Anadolu Sayfa: 7

Yavuz: YEP çerçevesinde YOLUMUZU ÇİZMELİYİZ

GÜLAY SÜNGÜ

ANKARA Ticaret Borsası (ATB) Yönetim Kurulu Başkanı Falk Yavuz, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından açıklanan Yeni Ekonomik Program (YEP) ile ilgili bir değerlendirme yaptı. ATB Başkanı Yavuz, "YEP çerçevesinde ilerlediğimiz sürece, dünyanın geri kalanından pozitif ayrışacağımıza inanıyorum" dedi.

Yavuz yaptığı açıklamada şu görüşlere yer verdi, "Dünya genelinde yüzbinlerce kişinin hayatını kaybettiği, milyonlarca kişinin işsiz kaldığı bir buhran döneminden geçmekteyiz. Belki de asırlar sonra bile konuşulacak ders çıkarılacak bu dönemin etkileri ancak yıllar sonra tam olarak anlaşılacak. Bu zorlu süreçte, destek ve teşviklerin de etkisiyle mümkün olan en az düzeyde

zarar görerek ilerlemeye devam ediyoruz. Bu desteklere ek olarak, ayakları yere basan, titizlikle hesaplanmış bir ekonomik model olan YEP çerçevesinde hareket edersek, dünyanın geri kalanından pozitif ayrışığımıza inancım tam. Türk iş dünyası olarak, bize düşen, atılan doğru adımları desteklemek ve belirlenen hedefler doğrultusunda var gücümüzle calısmaktır" dedi.

Bültenimizin yer bulduğu haber siteleri

DUNYA.COM - 30.09.2020 00:00:00 ATB Başkanı Yavuz: Programla dünyanın geri kalanından pozitif ayrışacağımıza inanıyorum
BEYAZGAZETE.COM - 30.09.2020 07:59:00 Ankara Ticaret Borsası Başkanı Yavuz YEP'i Değerlendirdi Açıklaması
NETMEDYA.COM - 30.09.2020 09:40:56 Ankara Ticaret Borsası Başkanı Yavuz YEP'i değerlendirdi Açıklaması
HABERLER.COM - 30.09.2020 09:41:00 Ankara Ticaret Borsası Başkanı Yavuz YEP'i değerlendirdi Açıklaması
SONDAKIKA.COM - 30.09.2020 09:41:00 Ankara Ticaret Borsası Başkanı Yavuz YEP'i değerlendirdi Açıklaması
TELEHABER.COM - 30.09.2020 09:41:00 Ankara Ticaret Borsası Başkanı Yavuz YEP'i değerlendirdi Açıklaması
KONHABER.COM - 30.09.2020 09:43:00 Ankara Ticaret Borsası Başkanı Yavuz YEP'i değerlendirdi:
KONYAYENIGUN.COM - 30.09.2020 09:43:00 Ankara Ticaret Borsası Başkanı Yavuz YEP'i değerlendirdi:
YENIAKIT.COM.TR - 30.09.2020 09:43:25 Ankara Ticaret Borsası Başkanı Yavuz YEP'i değerlendirdi:
TR.INVESTING.COM - 30.09.2020 10:06:00 ATB Başkanı Yavuz: Programla dünyanın geri kalanından pozitif ayrışacağımıza inanıyorum
ZAFERGAZETESI.ORG - 30.09.2020 10:55:00 YEP çerçevesinde yolumuzu çizmeliyiz

Pandemi ve döviz endişesi, hasadı başlayan çeltikte fiyatı artırdı

Çeltik hasadının başlamasıyla birlikte pandemi ve döviz endişesinin yanı sıra lisanslı depoculuğun stok imkanını artırması, fiyatları artırdı. Bazı tüccarlar, TMO'nun baldo çeltik için belirlediği 4 bin 500 liralık fiyatın üstüne çıkarak, yaklaşık 6 bin liradan alım yapmaya başladı.

Türkiye'de ve dünyada pandeminin etkisinin giderek arttığı bu dönemde özellikle hububat ürünlerine olan talebin artması bekleniyor. Buna ek olarak son bir ayda döviz kurunun daha da artacağı endişesi hububat ürünlerinin fiyatını da artırıyor. Bu durum Anadolu'da hasadı başlayan çeltik fiyatlarının yükselmesine neden oldu. Diğer yandan son yıllarda üretimin yapıldığı bölgelerde lisanslı depoculuğun ve stok imkanının artmasının da fiyat artışında etkili olduğu belirtiliyor. Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 55 randımanlı baldo çeşidi çeltik alım fiyatını ton başına 4 bin 500 lira, 60 randımanlı Osmancık çeşidi çeltik alım fiyatını ton başına 3 bin 600 lira ve 65 randımanlı Luna çeşidi çeltik alım fiyatını ton başına 3 bin 200 lira olarak açıklamıştı.

Çeltiğin fabrikadan çıkış fiyatı kilogram başına 10 lirayı buluyor

Bölgelerinde çeltik hasadının iki hafta önce başladığını ve 60 randımanlı baldo çeşidinin 5 bin 800 liradan alıcı bulduğunu kaydeden Gönen Ziraat Odası Başkanı Necati Özkurt, "Osmancık ve diğer türler ise 4 bin 800 liradan alınıyor. Bazı

fabrikaların da 6 bin liradan aldığı oluyor. Çeltiğin işlenip fabrikadan çıkması kilogram başına 10 lirayı buluyor. Bunun nedeni olarak son dönemde pandemide ikinci dalganın gelme olasılığı ve dövizdeki yükseliş olarak gösteriliyor. Pandemi ile beraber İtalya gibi bazı ülkelerin çeltik ihracatını yasaklaması ve ikinci dalgayla beraber kapıların tekrardan kapanma ihtimali tüccarların yüksek fiyattan alım yapmasına neden oldu. Dövizin yükselmesi ile beraber yurt dışından ithal edilecek ürünün pahalıya mal olacağı düşüncesi de fiyatların yükselmesinde etkili oldu" dedi.

"İpsala'da dekarda 100 kilo kayıp olabilir"

Çeltiğin olması gereken fiyatı ile satıldığını savunan İpsala Ziraat Odası Başkanı Hüseyin Darcan da, bölgelerinde soğuk havalardan dolayı dalgalı ekimin yapıldığını, erken ve geç ekimi yapılan ürünlerin olduğunu iletti. Bu nedenle dekarda 100 kilo kayıp beklediklerini bildiren Darcan, "Çeltik hasadı ile birlikte Luna çeşitleri 3 bin 600, baldo çeşitleri ise 5 bin 500 ile 6 bin lira arasında alıcı buluyor" açıklamasında bulundu.

COVID-19 ile birlikte tarım, hayvancılık ve gıdanın her ülkenin öncelikleri arasında yer aldığını aktaran İpsala Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Girgin de özellikle küresel ısınmaya, üretimde bazı sıkıntılar ve eksiklikler de eklenince ülkeler ve şirketlerin stoklarında artışa gittiğini belirtti. Hemen hemen bütün tarım ürünlerinin fiyatlarının geçen yıla göre arttığını ve artmaya devam edeceğini söyleyen Girgin, "Pirinc de bundan payını alıyor" diye konustu.

Bafra Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Namık Kibaroğlu ise bölgelerinde herhangi bir şikayetin olmadığını ve çeltik hasadının başlamasına yaklaşık 15 gün kaldığını söyledi.

Çeltikte 1 milyon tonluk üretim bekleniyor

Türkiye'de çeltik üretimi 2019 yılında bir önceki yıla göre yüzde 4,4 oranında artarak 940 bin tona yükselmişti. Bu yıl ise yaklaşık 1 milyon ton çeltik üretimi bekleniyor. Üretimin büyük çoğunluğu Edirne İpsala, Balıkesir Gönen ve Samsun Bafra'da yapılıyor. Türkiye'de üretimin artmasına karşın Ocak-Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre pirinç ithalatı da 20 bin ton arttı. Geçen yıl ilk 7 ayda 115 milyon dolar karşılığı 166 bin ton pirinç ithalatı gerçekleştirdi.

TMO'nun tarımsal ürün ithalatına ilişkin esaslar belirlendi

TMO'nun ithalat yoluyla yapacağı tarımsal ürün alımlarına ilişkin esaslar belirlendi. Buna göre TMO, ithalat yoluyla tarımsal ürün ve buna ilişkin hizmet alım ihaleleri yapacak.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürlüğünün (Genel Müdürlüğün, "Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3'üncü Maddesinin (AA) Bendi Kapsamında ithalat Yoluyla Yapacağı Tarımsal Ürün Alımları İle Buna İlişkin Hizmet Alımları İhalelerinde Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Yönetmelikle, TMO'nun faaliyet ve görev alanı kapsamında yer alan tarımsal ürünlerle ilgili olmak üzere merkez ve taşra teşkilatının, Kamu İhale Kanunu'nun istisna hükmü kapsamında ithalat yoluyla yapacağı tarımsal ürün alımlar ile buna ilişkin hizmet alımları ihalelerinde uygulanacak usul ve esaslar belirlendi.

Buna göre, söz konusu ürünlerle ilgili olmak üzere, üretimin yetersiz olması nedeniyle ürün fiyatlarında meydana gelebilecek olağanüstü dalgalanmaların önlenmesi veya ürünlerde fiyat istikrarının sağlanması amacıyla ilgili Bakanın onayı ve yönetim kurulunun görevlendirmesi ile TMO Genel Müdürlüğü ithalat yoluyla tarımsal ürün ve buna ilişkin hizmet alım ihaleleri yapacak.

İdare, yapılacak ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olacak.

Ödeneği bulunmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamayacak. Genel Müdürlük, açık ihale, teklif isteme ve pazarlık usulleriyle ihale yapabilecek.

Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce duyurulmuş veya ilan edilmiş ihaleler, ilgili mevzuatı kapsamında sonuçlandırılacak.

Keçi sütünün litre fiyatına 'aracı' etkisi

Keçi sütü fiyatlarını değerlendiren TÜDKİYEB Başkanı Çelik, "Üreticide 3,5-4 lira olan bir fiyat, nasıl 11-12 liraya çıkar anlamak mümkün değil. Aracı kalktığında, üretici doğrudan tüketiciye keçi sütünü sattığında litre fiyatı 8-9 lira oluyor." dedi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, üreticide 3,5-4 lira olan bir litre keçi sütünün tüketiciye 11-12 liraya satıldığını belirterek, "Aracı kalktığında, üretici doğrudan tüketiciye keçi sütünü sattığında litre fiyatı 8-9 lira oluyor." ifadesini kullandı.

Çelik, yaptığı açıklamada, sütte yeterli üretimin olduğunu ve inek sütünde üretici sanayici entegrasyonunda belli bir disiplinin sağlandığını belirtti.

Koyun ve keçi sütünde üretici fiyatlarının inek sütüne göre yüksek olduğuna işaret eden Çelik, üretilen ürünün pazarlanmasında sorunlar olduğunu vurguladı.

Çelik, "Keçi sütünün litresinin tüketiciye 11-12 liraya satıldığını görüyoruz. Üreticide 3,5-4 lira olan bir fiyat, nasıl 11-12 liraya çıkar anlamak mümkün değil. Aracı kalktığında, üretici doğrudan tüketiciye keçi sütünü sattığında, litre fiyatı 8-9 lira oluyor. Hem üretici hem tüketici kazanıyor." değerlendirmesinde bulundu.

"Yem fiyatları ortalama girdi maliyetlerinin üzerinde artıyor"

Üretici maliyetlerinin yüksekliğinin ayrı bir sorun kaynağı olduğunun altını çizen Çelik, şunları kaydetti: "Hayvancılıkta en önemli maliyet olan hayvan yemi fiyatları ortalama girdi fiyatlarının üzerinde artıyor. Maliyetlerle mücadele eden yetiştiricimiz, ürününü pazarlayamadığında büyük bir sıkıntıya giriyor. 2019'da koyun sütü üretimimiz 1,5 milyon tonu aştı. Ülkemiz Çin'i de geride bırakarak koyun sütünde dünya 1. oldu. Keçi sütü üretimimiz de 577 bin tonla 600 bin ton sınırına dayandı. Keçi sütünde dünya 6.'sıyız. Üretimde de talepte de bir sorun yok. Son yıllarda halkımızda keçi ve koyun sütüne yönelik büyük bir ilgi var. Sorun pazarlamada, tüketiciye ulaşmada."

Çiftçi parasını verdi ama suyu alamadı

DSİ'nin yönettiği Sulama Birliği, iddiaya göre parasını peşin aldığı halde, çiftçinin suyunu vermedi. Sulanamayan mısır zayıf düştü. Rekolte 10'da

1'e geriledi. Ürününü kaybeden çiftçi isyan etti.

Denizli'de Devlet Su İşleri'nin (DSİ) yönettiği sulama birliği, iddialara göre parasını peşin alıp çiftçinin suyunu vermedi. Sulanamayan mısır tarlalarında rekolte 10'da bire geriledi. İsabey'e giderek mağdur köylülerin sorunlarını dinleyen CHP Milletvekili Teoman Sancar, yapılanın suç olduğunu belirterek, "Devlet çiftçiyi dolandırdı. Savcıları göreve davet ediyorum" diye konuştu.

ARTIK FAYDASI YOK

Denizli'de Çal'a bağlı İsabey, Denizler, Mahmutgazi ve Yazır köyleri ile Baklan Ovası'nın bir kısmında toplam 55 bin dekar ekili tarla bu yıl ikinci ve üçüncü sularını alamadı. Bölgeye su veren ve DSİ tarafından yönetilen Toprak Sulama Birliği, 900'ün üzerinde çiftçi ailesinden mart ayında peşin aldığı sulama parasını geçmişten gelen elektrik borçlarını ödemede kullandı. Ayçiçeğinin yanı sıra yemlik mısır, yonca ve benzer ürünler eken köylüler ürünlerinin büyük bölümünü kaybetti.

Yoğunlukla mısır ekili alanlarda sulama olmadığı için ürünlerin zayıfladıkları görüldü. Rüzgarda yan yatan ve kırılan tarlalarda mısır koçanlarının boyu 10 santimi geçmedi. Çiftçi ürünlerde büyük rekolte kaybı yaşadığını söylerken İsabey Muhtarı Deniz Arıkan, "Bazı tarlalarda ürün onda bire düştü. Biçerin ücretini bile karşılayamaz" dedi. Sulama birliğinin dekar başına saatlik 50 ile 70 lira aldığını söyleyen Arıkan, "Bu insanlar yokluğa rağmen bulup buluşturup suyun parasını ödediler. Yapılan resmen dolandırıcılık. Ne paramızı iade ettiler, ne zararımızın karşılanacağına dair bir şey söylediler" ifadelerini kullandı. Bu yıl ürünlerin hasat zamanının geldiğini söyleyen Arıkan, "Su verilse bile artık bir faydası yok. DSİ hepimizle sözleşme yaptı ama hizmet vermedi. Bu yıl yine sözleşmeler yapılacak. Yine para alıp su vermeyeceklerse hiç ekim yapmayalım" diye konuştu.

İthalat yüzde 20 arttı dış ticaret açığı yüzde 168 arttı. Hani ihracat artmıştı

TÜİK'in açıkladığı son verilere göre ithalat ve ihracatın arasındaki makas açılırken dış ticaret açığı yüzde 168 kat arttı. Ortaya çıkan rakam Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Ticaret Bakanı Pekcan'ın geçtiğimiz aylarda yaptığı açıklamaları akıllara getirdi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), tarafından açıklanan ağustos ayına ilişkin dış ticaret verilerine göre, dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 168.2 artarak 2 milyar 341 milyon dolardan 6 milyar 278 milyon dolara yükseldi.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2019 ağustos ayında yüzde 85.0 iken, 2020 Ağustos ayında yüzde 66.5'e geriledi.

ERDOĞAN VE PEKCAN NE DEMİŞTİ?

Dış ticaret açığındaki artış yüzde 168.2 olurken akıllara Cumhurbaşkanı Recep Tayvip Erdoğan ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın açıklamalarını akıllara getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan da ihracat rakamlarına ilişkin yaptığı açıklamalarda **2023'te 500 milyar dolar ihracat** hedeflediklerini dile getirmişti.

Öte yandan Temmuz ayı ihracat rakamları için değerlendirmede bulunan Pakcan, "Temmuzda hem 2020'nin en yüksek ihracat değerine hem de altın hariç yüzde 93,9 ile en yüksek ihracatın ithalatı karşılama oranına ulaştık." ifadelerini kullanmıştı.

Elektriğe zam geldi Resmi Gazete yayınlandı

Son dakika gelişmesi... Resmi Gazete'de yayımlanan bilgiye göre konut, sanayi ve ticarethanelerde kullanılan elektriğe yüzde 5.75 zam oranında zam yapıldı.

Elektrik faturalarıyla ilgili yeni bir gelişme yaşandı.

Son dakika haberine göre konut, sanayi ve ticarethanelerde kullanılan elektriğe bugünden geçerli olmak üzere yüzde 5.75 zam geldi.

Enerji Piyasası Denetleme Kurumu (EPDK) tarafından Resmi Gazete'de yayımlanan yeni tarifeler 3 ay uygulanacak.

TBMM'nin yeni yasama yılı başlıyor, iktidar ve muhalefetin gündeminde ne var?

TBMM'nin 27.Dönem 4. yasama yılı bugün Genel Kurul'daki özel oturumla başlayacak. Koronavirüs önlemleri nedeniyle ziyaretçi yasağı ve özel önlemlerin uygulandığı TBMM'yi yoğun bir gündem bekliyor. Meclis'in yeni dönemindeki en tartışmalı konu başlıklarından birisinin ise iktidar partisi AKP'nin yanısıra, ittifak ortağı MHP'nin de çalışma yürüttüğü Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Yasası değişikliği olması bekleniyor.

TBMM'nin 27. Dönem 4. yasama yılı bugün saat 14.00'te Genel Kurul'daki özel oturumla başlayacak. TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un yöneteceği ve açılış konuşmasını yapacağı Genel Kurul'daki özel oturumda, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da Genel Kurul'a seslenecek.

Koronavirüs önlemleri nedeniyle ziyaretçi yasağı ve özel önlemlerin uygulandığı TBMM'yi yoğun bir gündem bekliyor.

Meclis'in yeni dönemindeki en tartışmalı konu başlıklarından birisinin ise iktidar partisi AKP'nin yanısıra, ittifak ortağı MHP'nin de çalışma yürüttüğü Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Yasası değişikliği olması bekleniyor.

KOVİD ÖNLEMLERİ: ZİYARETÇİ YASAĞI SÜRECEK

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşacağı özel oturum öncesinde TBMM Başkanlığı, genel kurulu izleyecek gazeteciler için "kovid-19" testi zorunluluğu getirdi.

Koronavirüs salgınının gölgesinde çalışmalarına başlayacak olan TBMM'de koronavirüs salgını nedeniyle bir dizi önlem de alındı.

Geçen yasama yılında olduğu gibi bu dönemde de salgın nedeniyle ziyaretçi yasağının sürdürülmesi kararlaştırıldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşacağı özel oturum öncesinde TBMM Başkanlığı, genel kurulu izleyecek gazeteciler için "kovid-19" testi zorunluluğu getirirken, milletvekilleri için ise siyasi parti gruplarının takdirine bırakıldı.

AKP Grup Başkanlığı, partili milletvekillerinden test yaptırmalarını talep etti.

TBMM'nin salgın nedeniyle çalışmalarına ara vermesi düşünülmüyor, ancak daha az milletvekilinin katılımıyla ve çalışma saatlerinin çok uzatılmaması seçenekleri tartışılıyor. Meclis'in çalışma takviminin TBMM Danışma Kurulu'nda netleşmesi bekleniyor.

3 SINIRÖTESİ ASKER GÖNDERME TEZKERESİ İÇİN SÜRE UZATIMI İSTENECEK

TBMM'nin ilk gündem maddelerinden birisi, süreleri Ekim ayında dolacak olan sınırötesine asker gönderme yetkisi veren tezkerelerin süresinin uzatılmasına ilişkin görüşmeler olacak.

Bu kapsamda ilk olarak Türk Silahlı Kuvvetleri'ne (TSK) Irak ve Suriye'de sınır ötesi operasyon yetkisinin 1 yıl daha uzatılmasına ilişkin cumurbaşkanlığı tezkeresi Meclis'e gelecek.

Ayrıca TSK'nin, Birleşmiş Milletler'in Mali ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde icra ettiği harekata ve misyonlara katılımı ile Lübnan'daki BM Geçici Görev Gücü'ne katılımına ilişkin yetkinin 1 yıl uzatılmasına ilişkin cumhurbaşkanlığı tezkereleri de yine Ekim ayı içinde Meclis onayına sunulacak.

Erdoğan'dan ekonomi paketi talimatı

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, MYK toplantısında, 35 maddelik ekonomi paketinin bir an önce Meclis gündemine gelmesini istedi. Bunun ardından Pakdemirli, dün de Meclis'te grup başkan vekilleri ile bir toplantı yaptı.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, MYK toplantısında AK Parti'de devam eden kongre süreci ile ilgili, milletvekillerinin kanaat bildirebileceğini fakat il başkanı seçimlerine karışamayacağını belirterek uyarılarda bulundu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, MYK toplantısında, "İl başkanları, belediye başkanları ve milletvekillerimiz uyumsuzluk, rekabet içinde olmasınlar. Milletvekillerimiz, il başkanları belirlenirken nefsani davranmasın. Karar mercii bellidir, son kararı Genel Merkez verir" uyarısı yaptı.

EKONOMİ PAKETİ TALİMATI

Hürriyet Gazetesi'nden Gizem Karakış'ın haberine göre, Erdoğan, önceki gün gece saat 23.30'a kadar AK Parti Genel Merkezi'nde kongre süreci ve Meclis'te görüşülecek kanunlar için hazırlık yaptı. Erdoğan, MYK toplantısının yanı sıra AK Parti Genel Merkezi'ne gelen Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, AK Parti Grup Başkanı Naci Bostancı ve AK Parti Grup Başkan Vekili Mehmet Muş ile toplantıda bir araya geldi. Edinilen bilgiye göre, basına kapalı düzenlenen toplantıda Erdoğan, 35 maddelik ekonomi paketinin bir an önce Meclis gündemine gelmesini

istedi. Bunun ardından Pakdemirli, dün de Meclis'te grup başkan vekilleri ile bir toplantı yaptı.

HEDEF 1 MİLYON ÜYE

Erdoğan başkanlığında düzenlenen ve yaklaşık 2 saat süren MYK toplantısında ise AK Parti teşkilatının, devam eden kongre süreciyle ilgili sunumları oldu. AK Parti Teşkilatlardan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Erkan Kandemir, sunumunda AK Parti teşkilatlarında yeni üye sayısının 650 bini bulduğunu belirterek hedefin 1 milyon üye olduğunu söyledi.

MİLLETVEKİLLERİ NEFSANİ DAVRANMASIN

Toplantıda il başkanları, milletvekilleri ve belediye başkanları arasında kongre sürecinde zaman zaman uyum sıkıntısı yaşandığı dile getirildi. Erdoğan, "Belediye başkanları ve milletvekillerimiz, il başkanlarımız ile uyumlu olmalı. Kendi aralarında rekabet olmamalı. Milletvekili arkadaşlarımız nefsani davranmasınlar. Son kararı genel merkez mekanizmalarımız verir. Bunu onlara da anlatalım" diyerek milletvekillerinin teşkilat işlerine karışmamasını gerektiğini ifade etti. Erdoğan, yeni üye sayısındaki artış ile ilgili de "Kongre sürecinde bulduğunuz yeni yüzler parti felsefesiyle uyumlu olsun" değerlendirmesi yaptı.

ÖNÜMÜZDEKİ 10 YIL İNSANLIĞIN KADERİNİ TAYİN EDECEK

Cumhurbaşkanı Erdoğan, BM'nin 75'inci Genel Kurulu etkinlikleri kapsamında düzenlenen "Biyolojik Çeşitlilik Zirvesi"ne gönderdiği video mesajında şunları kaydetti: "Küresel ölçekte zorlu ve sancılı bir dönemden geçiyoruz. Covid-19 salgını sağlık sorunu olmanın ötesinde ekosistemdeki bozulmanın yansımalarından birisidir. Salgın aynı zamanda bizlere biyolojik çeşitliği korumanın, gelecek nesillere sağlıklı ve temiz bir dünya bırakmanın önemini de göstermiştir. Tarihi mesuliyetimiz yok denecek kadar az olmasına rağmen iklim değişikliği ile mücadelede en ön saflarda yer alıyoruz. Önümüzdeki 10 sene insanlığın kaderini tayin edecektir. 2022'de BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi 16'ncı Taraflar Konferansı'na ev sahipliği yapacak ve 2 yıllık Dönem Başkanlığı görevini yerine getirecek olan Türkiye, bu süreçte biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımı için gerekli adımların atılmasında öncü rol oynayacaktır."

Kars Belediye Eş Başkanı Alaca ve çok sayıda HDP'li gözaltına alındı

Kars Belediyesi Eş Başkanı Şevin Alaca ile il ve ilçe belediyesi meclis üyelerinin de aralarında bulunduğu 19 kişi gözaltına alındı.

'Kobani eylemleri' soruşturması kapsamında HDP'ye düzenlenen operasyonla 82 HDP'linin gözaltına alınmasının ardından, Kars'ta yeni bir operasyon başlatıldı.

Kars'ta bu sabah erken saatlerde, aralarında Kars Belediyesi Eş Başkanı Şevin Alaca ile il ve ilçe belediyesi meclis üyelerinin de bulunduğu 19 kişi gözaltına alındı.

AYHAN BİLGEN İSTİFA EDECEĞİNİ DUYURMUŞTU

Gözaltıların, Kars Belediyesi Eşbaşkanı Ayhan Bilgen'in dün görevinden istifa edeceğini ve belediye meclisinin yerine yeni bir isim seçebileceğini söylemesinden sonra gelmesi ise dikkat çekti.

Bahçeli: Anayasa Mahkemesi tüm unsurlarıyla yeniden masaya yatırılmalı

MHP lideri Bahçeli, "1960 darbesinin bütün izlerinin ortadan kaldırıldığı bir dönemde Anayasa Mahkemesi de tüm unsurlarıyla yeniden masaya yatırılmalıdır." dedi.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, "Milli güvenliğimizin sağlam esaslara bağlanmasının yanında iç huzur ve istikrar ortamının kökleşmesi için Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin bütün kurum ve kurallarıyla yerleşmesi temel gündem olmalıdır." dedi.

Bahçeli, "Yeni hükümet sistemi, parlamenter sistemin bütün kamburlarından, bütün bağlarından, bütün engellerinden ayıklanmalı, arındırılmalıdır." ifadelerini kullandı.

MHP Genel Başkanı Bahçeli, "Parlamenter sistemin oluşturduğu kurumların Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne fonksiyonel açıdan müzahir noktaya taşınması zarurettir." diye konuştu.

Bahçeli, "1960 darbesinin bütün izlerinin ortadan kaldırıldığı bir dönemde Anayasa Mahkemesi de tüm unsurlarıyla yeniden masaya yatırılmalıdır. Tartışmaların odağı olmaktan çıkarılmış bir Yüce Mahkeme, deyim yerindeyse bir Divan-ı Ali kurulması Türkiye'nin gücüne güç katacaktır." dedi.

Azerbaycan-Ermenistan gerilimi: Bütün gece devam etti: Ermeni ordusu sivilleri vurdu

Dağlık Karabağ üzerinden başlayan ve pazar günü alevlenen gerilimde 5'inci gün... Masaya oturmayan taraflar bugün de sabaha kadar çarpışırken Azerbaycan, Ermenistan ordusunun sivilleri hedef aldığını duyurdu.

Pazar sabahının erken saatlerinde başlayan gerilim dinmek bir yana artarak devam ediyor... Tarafların karşılıklı olarak saldırı yaşandığı iddiasıyla başlayan gerilimin 5'inci gününde de çatışmalar sürüyor.

Bugün yapılan açıklamada taraflar arasında çatışmanın devam ettiği belirtilirken, Azerbaycan ordusunun Ermenistan'ı bütün gece vurduğu belirtildi. Azerbaycan Savunma Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, 27 Eylül'den 30 Eylül yerel saatle 21.30'a kadar Ermenistan birliklerinin asker ve askeri teçhizatında ağır kayıplara uğradığını belirterek tüm cephe boyunca mevzilerinden ve bölgenin önemli bölgelerinden çekilmek zorunda kaldığını duyurdu.

Alaattin AKTAŞ

01 Ekim 2020

Büyümek, kalkınmak, gelişmek buysa...

✓ Bu yılkı kişi başına gelirde on dört yıl öncesine dönüyoruz. Kaldı ki tahmin edilen kişi başına gelir, kur bu düzeyde seyretmeyi sürdürürse çok daha düşük gerçekleşecek.

✓ Doların 2021 ortalaması şimdiki düzeyin altında bekleniyor. Demek ki doların gelecek yıl en azından bir dönem hızlı bir gerileme göstereceği varsayılıyor. İyi de bu nasıl olacak, belli değil.

Önceki gün açıklanan yeni ekonomi programına göre bu yılın GSYH büyüklüğü 702 milyar dolar olarak tahmin ediliyor. Eğer GSYH 4 trilyon 851 milyar lira olarak gerçekleşir, yıl ortalaması bazında dolar kuru da 6.91'de kalırsa 83 milyon 710 bin kişilik nüfusa göre kişi başına gelir 8 bin 381 dolar olacak.

Kişi başına gelirde dikkate alınan nüfusta mülteciler yok. Yaklaşık 4 milyon mülteci de göz önünde bulundurulduğunda kişi başına gelir 8 bin dolara iniyor.

İster 8 bin 381 dolar olsun, ister mülteciler dikkate alınarak hesaplanan 8 bin dolar olsun, kişi başına gelirde bir anlamda on dört yıl öncesine, 2006 yılına dönmüş durumdayız.

Bir ülkenin kalkınmışlığının temel göstergesi kişi başına gelir. Biz de yıllardan beri ne kadar kalkındığımızla, ne kadar büyüdüğümüzle, ne kadar geliştiğimizle övünüyoruz. Ama yıllar sonra bir de bakıyoruz ki on dört yıl önceki düzeydeyiz. Yani "bir arpa boyu yol" durumu...

Aradaki yıllarda zenginliğimiz artmış, ne var ki bu düzeyi koruyamamışız.

2006 yılında 7 bin 971 dolar olan kişi başına gelir, bu yıl çok yakın düzeyde, 8 bin 381 dolar düzeyinde bekleniyor. Üstelik bu tahmin. Eğer dolar yılın son üç ayında ortalama 7.51'de kalmazsa (Dünya 30 Eylül) yıl ortalamasını 6.91'e indiremeyecek ve daha yüksek ortalamaya razı olacağız, o durumda da kişi başına gelir daha düşük gerçekleşecek.

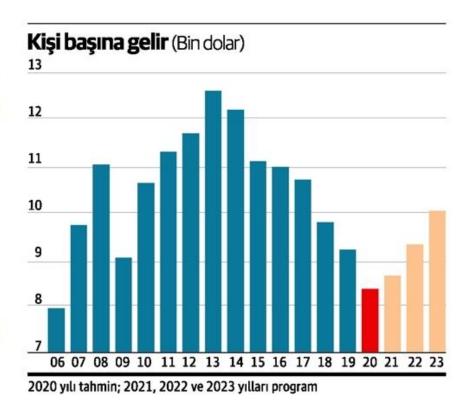
10 bin dolar ancak 2023'te

Yeni ekonomi programındaki hedefler tutturulabildiği takdirde kişi başına gelirde yeniden 10 bin doları ancak 2023 yılında görebileceğiz.

Türkiye 2021'de yüzde 5.8, 2022 ve 2023'te yüzde 5 büyüyecek ve kişi başına gelir de ancak 10 bin dolara ulaşacak.

Tabii ki yeniden bu düzeye çıkabilmenin döviz kuru gibi başka koşulları da var. Eğer kur tahmin ettiğimizden yüksek gerçekleşirse 2023'te 10 bin dolara çıkmak hayal olacak.

Kişi başına gelirde neredeyse 14 yıl önceye gittik (Bin dolar) 2006 7.971 2007 9.735 2008 11.018 2009 9.044 2010 10.629 2011 11.289 2012 11.675 2013 12.582 2014 12.178 2015 11.085 10.964 2016 10.696 2017 2018 9.792 2019 9.213 2020(T) 8.381 2021 (P) 8.661 2022 (P) 9.317 2023 (P) 10.033

Kurla ilgili bilmediğimiz senaryolar mı var?

Kişi başına gelirin düzeyini belirleyen en temel göstergelerden biri de döviz kuru. Ekonomi cari olarak kayda değer bir oranda büyüse bile, eğer dövizdeki değer artışı büyümeden hızlıysa döviz cinsinden GSYH ve bağlı olarak kişi başına gelir küçülecektir.

2022 ve 2023 çok uzak görünüyor da 2021'in öngörülerine bakıyoruz, sanki dövizle ilgili çok farklı senaryolarla hareket edilmiş gibi...

Bu yılın ortalama dolar kuru beklentisinin 6.91 olduğunu belirttik. 2021'in ortalama kur

beklentisi de 7.68, yani yüzde 11.1'lik bir artış varsayılıyor. Bu değerler gayet makul.

Ama makul görünmeyen başka yönler var. Dün bu satırları yazarken dolar kuru 7.77 düzeyindeydi.

Şimdi birincisi; dolar bu günlerde 7.80 dolayında seyrederken son üç ay ortalamasında nasıl olacak da 7.51'e inebileceğiz?

İnemezsek, 2020'nin ortalama kuru 6.91'in üstünde gerçekleşecek ve böylece hem kişi başına gelir daha düşük oluşacak, hem de 2021'e daha yüksek bir düzeyden giriş yapılacak.

İkincisi; doların 7.80 dolayında kalmaya devam ettiğini ve yılı böyle bitirdiğimizi varsayalım. Şu durumda 1 Ocak 2021'de 7.80 olan kuru, 2021'in ortalamasında 7.68'e nasıl çekeceğiz? Demek ki 2021'de kurda ciddi bir gerileme olacak. Ama nasıl, hangi araçları kullanarak, ne yaparak?

Abdulkadir Selvi

Erdoğan Meclis'in açılışında hangi kritik mesajı verecek?

1 Ekim 2020

Meclis bugün yeni yasama yılına başlayacak. Pandemi nedeniyle resepsiyon yapılmayacak.

Meclis'in açılışına Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın konuşması damgasını vuracak. **Erdoğan'**ın iç ve dış kamuoyuna önemli mesajlar verecek bir konuşma yapacağı söyleniyor.

Cumhurbaşkanları kimi zaman Meclis kürsüsünden iz bırakan konuşmalar yaptılar. Özal'ın Cumhurbaşkanı seçildiğinde 'üç hürriyet'i Türkiye gündemine taşıdığı bir konuşması olmuştu. Düşünceyi ifade etme hürriyeti, din ve vicdan hürriyeti, teşebbüs hürriyeti gibi. Demirel, Meclis'i açış konuşmasında Öcalan'ı sınır dışı etmesi için Suriye'yi sert bir dille uyarmıştı.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın ise Meclis'i açış konuşmasında uluslararası sorunlara ilişkin önemli mesajlar vermesi bekleniyor.

1) Doğu Akdeniz gerilimi: Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, AB liderlerine yazdığı mektupta Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon kaynaklarının adil olarak dağıtımı ve deniz yetki alanlarının adil ve eşit bir şekilde paylaşımını esas aldığını belirtmişti. 2)Türk-Yunan gerginliği: Yunanistan ve Rum yönetiminin Türkiye ve Kıbrıs Türklerini yok sayan tutumu ve adaları Lozan Anlaşması'na aykırı olarak silahlandırma çabalarının yaşanan gerilimin nedeni olduğunu belirterek, Türkiye'nin sorunların çözümü için Yunanistan ile ön koşulsuz olarak diyaloğa hazır olduğumuzu söylemesi bekleniyor.

AZERBAYCAN'A DESTEK, ERMENİSTAN'A UYARI

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın konuşmasının bir bölümünü ise Azerbaycan-Ermenistan savaşına ayırması bekleniyor. Savaşın işgalci konumundaki Ermenistan'ın Azerbaycan'a saldırması üzerine çıktığını vurgulayacak olan **Erdoğan**'ın, işgalci Ermenistan ile topraklarını savunmak zorunda kalan Azerbaycan'ın eşit tutulmasıyla bir çözüme ulaşılamayacağını söylemesi bekleniyor. **Erdoğan**'ın, çözümün

sağlanması için Ermenistan'ın işgal ettiği topraklardan çekilip saldırgan tutumunu sona erdirmeden bölgede huzurun sağlanamayacağına vurgu yapacağı ifade ediliyor. Azerbaycan'a destek bildirisi için TBMM'ye bir kez daha teşekkür edecek olan **Erdoğan**'ın, konuşmasında Azerbaycan'a güçlü bir destek verirken Ermenistan'ı ve ona destek veren ülkeleri uyarması bekleniyor.

2053 VİZYONU

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** bir süredir Türkiye'ye küresel bir vizyon kazandırmanın çabası içinde. Geçmişte açıkladığı "**yol haritası**" ve demokratikleşme paketleriyle bunu yapmıştı. Bunlar kısmen içe dönük perspektif vermekten ibaretti. Askeri vesayetin geriletilmesi ve Kürt sorunu başta olmak üzere yasakların kaldırılması konusunda yararlı oldu. Gezi olaylarının etkisi, 17-25 Aralık operasyonu ve 15 Temmuz darbe girişimi ile bir süredir evin içini düzenlemekle meşgulüz. Türkiye içe kapanma lüksü olmayan bir ülke. O nedenle bu durum kalıcı olmamalı. Çünkü uluslararası bir aktör haline gelen Türkiye'nin küresel bir vizyona ihtiyacı var. Türkiye 10 yıl, 25 yıl, 50 yıl sonrasına ilişkin hedefleri olan bir ülke olmalı. **Erdoğan** da bunu görmüş olacak ki "**Türkiye'nin 2053 vizyonunu somutlaştıracak zihni egzersizler, beklenti ve talep tespitleri, analizler, teknik ve siyasi proje hazırlıkları için de şimdiden 'Bismillah' demeliyiz" demişti.**

TÜRKİYE MODELİ

Cumhurbaşkanı Erdoğan sosyal medyadan yaptığı bir paylaşımla 2053 vizyonunun adını "Türkiye modeli" koymuştu. Erdoğan, sosyal medya paylaşımında Türkiye modelinin parametrelerini vermişti: "Biz Türkiye'yi, başkaları böyle istediği için değil, milletimiz layık olduğu için kalkındırmaya, geliştirmeye, ülkemizdeki hak ve özgürlükleri en geniş manada tesise çalışıyoruz. Kendimizle birlikte tüm dostlarımız ve kardeşlerimiz için de aynı mücadeleyi veriyoruz. Bunun adı, TÜRKİYE MODELİDİR. Dünyanın hiçbir yerinde, insani değerler üzerine bina edilmiş böylesine samimi bir demokrasi, adil bir kalkınma hedefi, köklü bir hak ve adalet ideali bulunmamaktadır." Erdoğan, "İnşallah 2053 vizyonumuzu işte bu model üzerine inşa edeceğiz" demişti. Cumhurbaşkanı'nın Meclis'i açış konuşmasında 2053 Türkiye vizyonunun üzerinde durması bekleniyor.

AKŞENER'İN ZOR GÜNÜ

KURULTAY öncesi iyi bir hava yakalayan İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener**, kurultaydan aldığı rüzgârla yelkenlerini doldurmayı beklerken, tam aksi bir durumla karşı karşıya kaldı.

Meral Akşener'in çarşaf listesinde yer alan isimlerin çizilmesi için teşkilat başkanı Koray Aydın'ın çıkardığı liste partiyi karıştırdı. Koray Aydın aralarında Ümit Özdağ, Aytun Çıray, Yavuz Temizer, Aydın Adnan Sezgin, Aylin Cesur, İsmail Koncuk gibi isimlerin yer aldığı 10 kişinin çizilmesini istedi. Başarılı da oldu. Koray Aydın başardı ama İYİ Parti kaybetti. Çünkü parti kurultaydan bu yana kaynıyor. Çünkü ismi çizilenler İYİ Parti'nin merkez sağ kanadını oluşturuyordu. Meral Akşener de partiyi merkeze çekmek için bir hamle yapmıştı. Hatta Kürt ve Zaza açılımıyla CHP ve HDP'nin içinde yer alacağı ittifak için partiyi hazırlamanın çabası içindeydi. Ancak Koray Aydın'ın liste darbesi hesapları altüst etti. Aralarında 20'ye yakın milletvekilinin de bulunduğu bir grup, Koray Aydın'ın kellesini almak üzere harekete geçti.

KRITIK 24 SAAT

Bugün İYİ Parti'de iki kritik seçim yapılacak.

- 1) Sabah Meclis'te grup başkanı ve başkanvekillikleri için seçim yapılacak.
- 2) Öğleden sonra ise GİK toplanacak. **Koray Aydın,** feragat etmediği ve yeni dönemde de teşkilat başkanlığı görevine getirildiği takdirde partideki krizin büyümesi söz konusu.

Meral Akşener iki ateş arasında. Sorunların sosyal medyaya taşınmasından dolayı canının sıkkın olduğu söyleniyor. Ama **Koray Aydın**'ın liste darbesinin asıl hedefinin kendisi olduğunu görecek kadar da tecrübe sahibi.

Bugün **Akşener**'in liderliği yeniden test edilecek. Masaya yumruğunu vurmayı mı, yoksa orta bir yol bulup yoluna devam etmeyi mi tercih edeceğini göreceğiz.

İbrahim Kahveci

Berat Albayrak doğru yolda

Nereden bakarsanız bakın yakın kuşak böyle bir ekonomik sıkıntı yaşamadı. Son beş yıldır adeta büyük bir ekonomik buhran içindeyiz.

Kredi genişlemesine dayalı 'tüketim gazları' haricinde ekonomide zerre bir gelişme ve yatırım yok. Çalışan sayısı 2018'den beri gittikçe azalıyor.

İşsiz sayısı ise her geçen gün artıyor.

Asıl tehlike ise gelecek kuşaklara ait. Çünkü yeni yatırımlar artık yapılmıyor. Yeni yatırım yoksa yeni iş kapısı da yok demektir.

Evlatlarınızı bu beklentiye göre yetiştirin.

***

Ülkede montaj sanayi olarak başlayan sanayileşmede hala yabancı mal girdisi ve etkisi oldukça yüksek. En başında imalat sanayinin temel girdisi olan enerjinin nerede ise 2/3'ünden fazlası ithal.

Ülkemizde fiyatlandırmalarda dolar veya euro bazında ciddi bir indeks var. Beton yatırımları dahi dolar veya euro üzerinden fiyatlandırılabiliyor.

Ama en acı tarafı artık yabancı para tasarrufları da ilk sıraya çıktı. Tüketimimizi nasıl etkiliyorsa, tasarrufumuzu da döviz belirler oldu.

Bütün bunların ötesinden Amerikan Doları veya Avrupa Euro'sunu en fazla kullanan AK Parti ekonomi yönetimleri oldu. Köprüler dolarla, otoyollar dolarla, havalimanları dolarla, şehir hastaneleri dolarla, elektrik garantileri dolarla... vs vs.

Peki bu ihaleleri kimler aldı? Bir elin sayılı parmakları kadar müteahhit.

Dolar yükseldikçe onlar kazanıyor. Euro yükseldikçe onlar kazanıyor. Hatta ABD'de enflasyondan bile korunuyorlar. Onlara verilen Hazine garantileri ABD enflasyonu oranında dolar bazında artıyor.

O nedenledir ki, 2011 yılında 35 dolar olan Osmangazi Köprüsü artık 45 dolar oldu. 10 yıl sonra 55-60 dolar öderiz artık.

***

Şimdi gelelim Berat Albayrak'ın haklılık noktasına.

Zaten göreve geldiğinde otobanda 220 km hızla giden bir aracın içindeydi. Dolar/TL kuru adeta ralli yapıyordu.

Koltuğa oturduğunda kur 7,20'yi gördü bile.

Hatta arabayı kontrollü fren için zorladı bile. Hatırlayın o günleri... Merkez Bankası bir türlü kararlı faiz artırımı yapamadığı için kur dengesi sağlanamıyordu. İşte o şok faiz artırım kararı da Berat Bey zamanında oldu.

14 Eylül 2018'de Merkez Bankası 17,75 olan faizi 625 baz puan artırarak yüzde 24.00'e çıkartmıştı.

Ve ardından kur dengeye geldi.

Ama işler öyle sanıldığı gibi kolay değildi. Evet, yüksek faizle dolar kuru 7,20'den 5,20'ye kadar geriledi ama ekonomi durdu.

Çarklar adeta dönmemeye başladı ve işsizlik arttı. Hatta bu durgunluk nedeniyle cari fazla bile verildi.

Ekonomiyi yeniden çalıştırmak için ertelenmiş talebe güvenildi ama olmadı. Kur ve faiz dengesi sonrası yeni yatırımların başlanması beklendi ama o da olmadı.

Ekonomi eskisi gibi kriz sonrası bir türlü çalışmıyordu.

Bu sefer yeniden vites boşa alındı ve bildik şekilde yokuş aşağıya arabanın salınması gibi ekonomiye de yeniden kredi gazı verildi.

***

Ama bu sefer de yeniden kur karşımıza çıktı.

İşte negatif faiz ve reel parasal genişlemenin yaratacağı döviz talebine de çözüm bulunmuştu.

Arka kapı yöntemi ile döviz satmak.

Hatta ihtiyaç duyulan dövizi de bankalardaki Milletin dövizi ile karşılamak. Yani Milletin dövizini yeniden Millete satmak.

Yaklaşık 120 milyar dolarlık bu oyun maalesef tutmadı.

Tıpkı krizden çıkmak için beklenen ertelenmiş talebin ve yatırımların gelmemesi gibi. Çünkü en temel kural olan "GÜVEN" kaybedilmişti.

Cari fazla verirken sürekli "Bakın ama cari fazla veriyoruz" diyen Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak durgunluğu görmüyordu. Ama sonra kredi genişlemesi ile eş zamanlı patlayan kurlar karşısında da bu sefer;

"Ben döviz tarafına hiç bakmıyorum" diyerek aynı yolu izledi.

Kısaca sorunlardan kaçıştan başka çaresi yoktu aslında. Aksi halde sorumluluğu üstlenmesi durumunda sorulacak onca sorunun cevabı nasıl verilebilir?

01 Ekim 2020, Perşembe

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Amerikan demokrasisinin haline bakıp, Türk demokrasisinin kıymetini bilmeliyiz

Amerika Birleşik Devletleri'nde 3 Kasım'da yapılacak olan başkanlık seçimindeki iki rakibin tartışmalarını sabaha kadar izledim. Trump ile Biden'ın karşılıklı atışmalarından bir şeyler öğrendiğimi söyleyemem. Daha doğrusu bir şey var aklımda kalan. Bu seçimin sonucu tartışma konusu olabilir. Seçimi kim kaybederse, "Mektupla gönderilen oyların sayımında hile yapıldı" diyerek, sonucun meşruluğunu tartışmaya açabilir.

Temel farklar

Koronavirüslü yeni dünyanın bir özelliği de bu galiba... Özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde rakip siyasetçiler birbirlerini gayrimeşru görmeye eğilimliler. Nitekim Biden Trump'ı beyaz ırkçı, Trump da Biden'ı devlet ve düzen düşmanı olarak görüyor. Farklıların bir arada yaşaması demek olan demokrasi, bugünün Amerika'sında birbirlerine taban tabana zıt görüş sahiplerinin asla uzlaşamamaları anlamına geliyor.

Ders alalım

Bizim bu durumdan ders almamız şarttır. Ortadoğu denilen çok problemli bir bölgede, ulusal birliğimizi korumanın değerini bilmeliyiz. Dört köşesinde farklı çıkarların birbirlerinin gözünü oymaya niyetlendiği ve dini inançların birleştiremediği farklı topluluklar arasında, Türkiye Cumhuriyeti hem ulusal birliği hem de demokrasiye bağlılığı açısından farklı bir konumdadır.

15 Temmuz'u unutmayalım

Ne yazık bu istisnai konumumuzun kıymetini bilmeyenler var aramızda. Bunların bazıları teröre bazıları da mezhepçiliğe sarılmış durumdalar. Daha ötesi olabilir mi? 15 Temmuz 2016'da bunların dış kaynaklı güdülerle parlamentoyu bombaladıklarını, kendi vatandaşlarının üzerine ateş açtıklarını unuttuk mu? Ve daha da ötesi bu melun girişime karışıp da yurt dışına kaçanlara, sözde müttefiklerimiz sığınma hakkı tanımadılar mı?

Özetle, Amerika Birleşik Devletleri'nin içinde bulunduğu karmaşık durumdan ders almalı ve Türkiye'nin birliğinin, bütünlüğünün kıymetini bilmeliyiz.